

065. Bijbelstudie over A FEISTDEI FU A FOSI NYANYAN - YOM HABIKURIM יום הבכורים

ישוע קם מן־המתם: Yeshua qam min haMetim [Yeshua is opgestaan uit de doden! - Yeshua komopo na grebi!]. Deze woorden gingen als een lopend vuurtje door héél Israël, vanuit Judea tot Galilea aan toe en zij hebben de grootste impact op de mensheid gehad in de hele wereldgeschiedenis! Het is een historisch feit met keiharde bewijzen waar men niet omheen kan, maar desondanks zijn er door alle eeuwen heen steeds mensen geweest die dit betwisten! Grieken willen het niet geloven omdat ze er gewoon met hun verstand niet bij kunnen dat er iemand lichamelijk uit de doden kan opstaan omdat hun denkpatroon immers bepaald wordt door het dualisme en het rationalisme. Daarom zoeken zij steeds naar rationele en wetenschappelijke verklaringen. Joden daarentegen willen de opstanding van Yeshua best wel geloven, maar men moet eerst met tastbare bewijzen komen onder het motto: eerst zien en dan geloven! De alom bekende apostel Tomas is daar een prachtig voorbeeld van. Daarom ziet de wereld ons gelovigen vaak als gekken die je niet serieus moet nemen. Dat is nu zo, maar dat was in Bijbelse tijden ook al niet anders: *“Want het woord des kruises is wel voor hen, die verloren gaan, een dwaasheid, maar voor ons, die behouden worden, is het een kracht G'ds. Want er staat geschreven: Verderven zal Ik de wijsheid der wijzen, en het verstand der verstandigen zal Ik verdoen. Waar blijft de wijze? Waar de schriftgeleerde? Waar de redetwister van deze tijd? Heeft G'd niet de wijsheid der wereld tot dwaasheid gemaakt? Want daar de wereld in de wijsheid G'ds door haar wijsheid G'd niet gekend heeft, heeft het G'd behaagd door de dwaasheid der prediking te redden hen die geloven. Immers, de Joden verlangen tekenen en de Grieken zoeken wijsheid, doch wij prediken een gekruisigde Mashiach, voor Joden een aanstoot, voor heidenen een dwaasheid, maar voor hen, die geroepen zijn, Joden zowel als Grieken, prediken wij de Mashiach, de kracht G'ds en de wijsheid G'ds!”* **Surinaams:** *“Bikasi na den, disi de go lasi, a tori fu a kroisi de wan lawsani tru, ma fu wi, disi de feni yepi, a de wan Gadotranga. Bikasi Buku de taki: Mi sa meki a koni fu den koniman tron noti, én a ferstan fu den sma, disi sabi sani, Mi sa pori. Ope den koniman de? Pe den sabiman de, disi sabi Buku? Pe den sma de, disi wani krutu én sabi alasan fu disi grontapu dya? A no Gado ben meki a koni fu disi grontapu tron wan lawsani kaba? Bikasi di den grontapusma nanga ala den koni no ben kon sabi Gado na ini a bigi koni fu En, fu dat ede Gado ben feni fu bun, fu meki a lawsani fu a preiki de gi libi na den, disi de bribi. Bikasi den Dyu wani si bigi marki, én den Griki de suku dipi koni, ma wi de preiki Mashiach, disi den ben kroisi, awansi A de meki den Gyu naki den futu fadon, én den Griki A de wan lawsani; ma fu den, disi Gado ben kari, Dyu nanga Griki ala tu, wi de preiki Mashiach, disi de a tranga fu Gado nanga a leti koni fu Gado!”* **Hindoestaans:** *“Mashiach ke krus ke maut aur ji uthe ke sanesa pagala bát hai ulogke khátin jaun maut ke rasta par cale hai. Baki hamlog bacte rahila aur i sanesa se samjhila ki Parmeswar ke sakti ketana barka hai. U to ápan pustak me likhwáis raha ki: Ham bidwán log ke gyán barbád kar debe, aur ham dunia ke parhal log ke safa magaj mitái debe. Tab áj-kál ke gyáni logan, dharam ke parhal logan aur bisál muh laráwe wálan káha rahi jái? Parmeswar insán ke gyán págalpan me badal deis hai. U ápan bisál gyán se aise karis hai ki insán logan ápan gyán se oke na ján sake hai. Baki u mánge hai ohi pagala bát se bacáwe je biswás kare hai. Ohi khátin Israel logan hardam mánge hai acambho kám dekhe, aur Grik logan hardam gyán khoje hai. Baki hamlog Mashiach ke bise me batáila ki u krus par maral. Israel log hamlogke bát ghinna hai, aur dusar játi khát pagala bát hai. Baki Parmeswar ke boláwal wálan, cáhe Israel log ki to dusar játi ke hai, usab jáne hai ki Parmeswar ápan sakti aur gyán Mashiach dwára dekháis hai!”* **Javaans:** *“Para sedulur, kanggo wong sing mlaku ing dalan sing njujuk nang karusakan kabar bab patiné Mashiach nang kayu pentèngan kuwi ora ènèng tegesé. Nanging kanggo awaké déwé sing nampa keslametan, kabar iki dadi kekuwatané Gusti Elohim. Nang Kitab Sutyi Gusti Elohim wis ngomong ngéné: Aku bakal mbuyarké kaweruhé wong pinter lan pangertiné bakal tak lebur. Dadiné, nang endi kapinterané wong sing nduwèni kaweruh? Nang endi kapinterané sing tukang mikir ing jaman saiki? Gusti Elohim lak wis ngomong ta nèk kapinterané manungsa kuwi ora ènèng tegesé. Awit sangka kaweruhé, Gusti Elohim wis netepké, supaya manungsa ora bisa kenal marang Gusti Elohim sangka kapinterané déwé. Malah, Gusti Elohim wis netepké ngekèki slamet marang*

wong sing pretyaya marang kabar sing digelarké, kabar sing diarani ora ènèng tegesé karo manungsa. Wong Ju pada kepéngin weruh mujijat, wong Grik pada nggolèki kaweruh. Nanging kanggo awaké déwé, awaké déwé malah ngabarké bab Mashiach sing dipentèng. Kanggo wong Ju kabar iki dadi sandungan lan kanggo wong Grik kuwi kabar sing ora ènèng tegesé. Nanging kanggo wong sing wis dipanggil karo Gusti Elohim ora dadi sebab wong Ju apa wong Grik, Mashiach kuwi kwasané lan kaweruhé Gusti Elohim!" (1 Korinthiërs 1:18-24). Sha'ul [Paulus] schrijft hier dat de mensen die alles maar rationeel willen verklaren en niets geloven zonder steekhoudende bewijzen denken dat zij slimmer zijn dan wij, maar in feite is het net andersom. Wat zij doen is juist heel dom omdat zij door hun sceptische houding de enige kans voorbij laten gaan om voor eeuwig behouden te worden! Het is om deze reden dat Yeshua gezegd heeft: "Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven!" - Wat moeten wij geloven? De opstanding van Yeshua natuurlijk, want daar gaat deze tekst en ook deze hele bijbelstudie immers over. Maar waarom is Zijn opstanding voor ons zo belangrijk, en wat ging er allemaal aan vooraf?

Pesach

Door alle generaties heen vieren de Joden ieder jaar פסח Pesach om de uittocht uit Egypte onder leiding van Moshe [Mozes] te herdenken. Het is een bevrijdingsfeest, want het volk der Israëlieten werd door de Eeuwige bevrijd uit de slavernij. Voor de Messiasbelijdende Joden heeft Pesach echter een diepere betekenis gekregen, want door Zijn offer op Golgotha en Zijn opstanding heeft Yeshua ons bevrijd uit de slavernij van de zonde. Dit gebeurde tijdens Pesach, en daarom is het met Pesach eigenlijk dubbel feest! De instelling van dit bevrijdingsfeest, dat acht dagen lang duurt en op de 15^e Nisan begint, vinden wij in שמות Shemot [Exodus] 12:1-28 en ויקרא Vayiqra [Leviticus] 23:4-14. Een dag eerder, op de 14^e Nisan, moest een lam geslacht worden en zijn bloed moest men op de deurposten van de huizen strijken, om de engel des doods te laten voorbijgaan, dus passeren. Het woord Pasen is daarvan afgeleid. Het bloed van het lam bood bescherming tegen de engel des doods en vormde zo de basis voor de uiteindelijke bevrijding van G'ds volk! Het oorspronkelijke Paaslam was een afschaduwing van het ware, nieuwe Paaslam: Yeshua, want ook Hij gaf Zijn leven op de 14^e Nisan! Yeshua wordt daarom het Lam G'ds genoemd. Het Paaslam moest een mannetje zijn, in de bloei van zijn leven. Yeshua heeft Zich eveneens geofferd in de bloei van Zijn leven. Het moest gaaf zijn, wat de reinheid van Yeshua aanduidt. Het lam moest vier dagen van tevoren apart gezet worden en het is dan ook zeer opmerkelijk, dat Yeshua ook vier dagen voor Zijn dood apart gezet werd als koning door Zijn plechtige intocht in Jeruzalem. Het lam moest geslacht en aan het vuur gebraden worden, wat het vreselijke lijden van Yeshua aanduidde, die de zonden van alle mensen op Zich nam, want de toorn G'ds is als laaiend vuur! Geen been moest aan het lam gebroken worden, hetgeen uitdrukkelijk gezegd wordt vervuld te zijn in Yeshua na Zijn dood aan het kruis, waarmee Zijn onverbroken kracht wordt aangeduid. Zo is Yeshua ons Paaslam, ons פסח Pesach! De zoete rode wijn die op 14 Nisan tijdens de sedermaaltijd gedronken wordt, is een herinnering aan het bloed van het lam, dat gestreken moest worden aan de deurposten in Egypte, opdat de engel des doods aan de huizen van de Israëlieten zou voorbijgaan. Voor Messiasbelijdende Joden daarentegen is deze wijn tevens het teken van het bloed dat Yeshua, het ware Lam van G'd, moest vergieten om volgens het voorschrift uit ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 17:11 een waardig offer te zijn, zodat de engel des doods de deuren van alle mensen die in Yeshua geloven, zou passeren opdat zij gered worden en door Hem het eeuwig leven mogen ontvangen! Dit offer, dat Hij voor ons heeft volbracht, herdenken de christenen op Goede Vrijdag, maar het vond plaats op de 14^e Nisan, toen een donderdag. Hij stierf aan het kruis en werd begraven, maar Yeshua bleef niet dood. Hij verrees uit het graf en gaf aan Pesach hierdoor een diepere betekenis: Hij heeft afgerekend met de slavendrijver van de hele mensheid: de satan! Het was onmogelijk dat de Zoon van G'd in het graf kon blijven, want juist Zijn opstanding was de ultieme overwinning!

De Dag van de Eerstelingen - A Feistidei fu a fosi nyanyan

Yeshua is waarlijk opgestaan en daarop mogen wij ons beroepen, want dat is het fundament van ons geloof! Maar G'd laat niets aan het toeval over. Yeshua moest sterven op de dag waarop het Paaslam geslacht werd maar Zijn opstanding vond plaats op de dag na de eerste

Shabat van Pesach, die יום הבכורים Yom haBikurim [de Dag der Eerstelingen] wordt genoemd. Yeshua is de Eersteling uit de doden en deze rijke symboliek komen wij tegen in de Mitzva [opdracht] voor de Israëlieten, om de eerstelingen van de oogst aan de Eeuwige te geven, zoals in ויקרא Vayiqra [Leviticus] 23:10 en 11 staat geschreven: “Spreek tot de Israëlieten en zeg tot hen: Wanneer jij komt in het land dat Ik u geef, en de oogst daarvan binnenhaalt, dan zult jij de eerstelingsgarve van uw oogst naar de priester brengen, en hij zal de garve voor het aangezicht van de Eeuwige bewegen, opdat jij welgevallig zijt; **op de dag na de Shabat** zal de priester die bewegen. - *En te un kon na Kanaan, fu a fosi nyanyan, di un koti, un no mu teki noti, fu un nyan, bifo un ben tyari a fosi bosu kon, fu taki un Gado tangi. Na baka fu a sabadei, un mu teki den fosi bosu fu ala nyanyan, di un koti, tyari kon na a oso fu Masra, meki kohanim [den domri] poti en fu wan ofrandi!*” De Eersteling uit de doden, Yeshua, is op de dag na de Shabat opgestaan! Een toeval? Volstrekt niet! De eerstelingsgarve, die voor het aangezicht van de Eeuwige bewogen moest worden, is een beeld van Yeshua, die niet alleen als plaatsvervanger voor de zondaars stierf, maar als Eersteling uit de dood opstond zodat ook wij dit eens mogen doen. Dat is geen veronderstelling, maar een belofte: “Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in de Mashiach allen levend gemaakt worden. Maar ieder in zijn eigen rangorde: de Mashiach als **eersteling**, vervolgens die van de Mashiach zijn bij Zijn komst.” (1 Korinthiërs 15:22-23). Dat de priester de eerstelingsgarve voor het aangezicht van de Eeuwige moest bewegen was zowel een gebaar van aanbidding alsook van overwinning, want de eerstelingen op het veld gaven de zekerheid dat ook de rest van de oogst straks veilig binnengehaald zal worden, en zo geeft ook de opstanding van Yeshua als Eersteling ons gelovigen de zekerheid dat al de overige doden straks zullen worden opgewekt. De agrarische achtergrond van Yom haBikurim, de Dag van de Eerstelingen, openbaart ons echter op profetische wijze nog een ander aspect van Zijn opstanding, want in יוחנן Yochanan [Johannes] 12:24 spreekt Yeshua reeds over Zijn dood en begrafenis, en vergelijkt dit met een graankorrel. Hij zegt: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, indien de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort! – Fu tru tru, Mi taki gi un taki: So langa leki wan ai karu no beri na ondro gron én dede, a mu tan en wawan, ma efu a dede, dan a kan meki furu nyanyan! - U ek matlab ke bát kám me leike samjháwe lagal: Thik se sun. Jab ekgo bia jamin par girke na phutiga, tab bia rahi jái. Baki jab u jamke bia na rahiga, tab kuch din bád bahut phal deiga! - Dirungokké sing apik omongku iki: gabah sak elas kaé nèk ora dipendem nang lemah terus mati ya ora bakal dadi okèh. Slawasé ya sak elas waé. Nanging nèk dipendem nang lemah terus mati, malah bisa ngetokké woh okèh!” Yeshua maakt hiermee duidelijk, dat de verzoening tussen G'd en mens alleen maar tot stand gebracht kon worden door Zijn verzoenend sterven en de opstanding. Alleen Zijn dood, begrafenis en opstanding die wij in de symboliek van Pesach terugvinden, kon de oogst van de gerechtvaardigde en met G'd verzoende zondaars mogelijk maken! Het getuigt van wijsheid om deze waarheid te geloven en men zaagt als het ware de tak af waarop men zit als men dit ontkent. Desondanks weigeren veel Joodse mensen te geloven in de opstanding van Yeshua omdat zij Hem niet als Mashiach erkennen, en veel niet-joodse mensen geloven wel in een leven na de dood als geest, maar het gaat hen te ver om in een lichamelijke opstanding te geloven. Maar zij kunnen het bestaan van de gedetailleerde ooggetuigenverslagen niet ontkennen, die opgetekend staan in de vier Evangeliën wier betrouwbaarheid buiten twijfel staat, zoals Lucas betuigt: “Aangezien velen getracht hebben een verhaal op te stellen over de zaken, die onder ons hun beslag hebben gekregen, gelijk ons hebben overgeleverd degenen, die van het begin aan ooggetuigen en dienaren van het woord geweest zijn, ben ook ik tot het besluit gekomen, na alles van meet aan nauwkeurig te hebben nagegaan, dit in geregelde orde voor u te boek te stellen, hoogedele Theofilus, opdat zij de betrouwbaarheid zoudt erkennen der zaken, waaraan jij onderricht zijt” (Lucas 1:1-4).

Ooggetuigenverslagen

Christenen zijn doorgaans van mening dat de lijdensweek en het Paasfeest een puur christelijke aangelegenheid is. In het vorige hoofdstuk heb ik reeds aangetoond dat dit niet zo is, maar slechts binnen de Joodse context van Pesach volledig begrepen en daar niet van losgekoppeld kan worden. Met name de opstanding van Yeshua kan uitsluitend vanuit Joodse bronnen worden aangetoond en nader toegelicht, want alleen Joden waren getuigen van Zijn opstanding. Laten wij derhalve de vier ooggetuigenverslagen in B'rit haChadasha [het Nieuwe

Testament] één voor één heel nauwkeurig bestuderen: *“Laat na de Shabat, tegen het aanbreken van de eerste dag der week, ging Miryam haMagdalit [Maria van Magdala] en de andere Miryam [Maria] het graf bezien. En zie, er kwam een grote aardbeving, want een engel des Heern daalde uit de hemel neder en kwam nader, en hij wentelde de steen weg en zette zich daarop. Zijn uiterlijk was als een bliksem en zijn kleding wit als sneeuw. En de bewakers werden door vrees voor hem bevangen en zij werden als doden. Doch de engel antwoordde en zeide tot de vrouwen: Weest gij niet bevreesd; want ik weet, dat gij Yeshua zoekt, de gekruisigde. Hij is hier niet, want Hij is opgewekt, gelijk Hij gezegd heeft; komt, ziet de plaats, waar Hij gelegen heeft. En gaat terstond op weg en zegt zijn Talmidim [discipelen], dat Hij is opgewekt uit de doden. En zie, Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult gij Hem zien. Zie, ik heb het u gezegd. En zij gingen terstond weg van het graf, met vrees en grote blijdschap, en liepen haastig voort om het Zijn Talmidim te berichten. En zie, Yeshua kwam haar tegemoet en zeide: Weest gegroet. Zij naderden Hem en grepen Zijn voeten en zij aanbaden Hem. Toen zeide Yeshua tot haar: Weest niet bevreesd. Gaat heen en bericht Mijn broeders, dat zij naar Galilea gaan, en daar zullen zij Mij zien. Toen zij onderweg waren, zie, enigen van de wacht kwamen in de stad om de overpriesters al het gebeurde te berichten. En in een vergadering met de oudsten kwamen zij tot een besluit en zij gaven de soldaten veel geld, en zij zeiden: Zegt, zijn Talmidim zijn des nachts gekomen en hebben Hem gestolen, terwijl wij sliepen. En indien dit de stadhouder ter ore komt, wij zullen het in orde brengen en maken, dat gij buiten moeite blijft. En zij namen het geld aan en deden zoals hun gezegd was. En dit gerucht is onder de Joden verbreid tot de dag van heden toe.”* (מַתִּיתָהוּ Matityahu [Matthéus 28:1-15]). - We kunnen ons best voorstellen dat Miryam haMagdalit en de moeder van Ya'aqov [Jacobus] en Yosef [Jozef] door liefde gedreven op de eerste dag van de week naar het graf van Yeshua gingen. Deze vrouwen deden als eersten de ontdekking van hun leven. Het is ook de kern van de blijde boodschap die aan de hele wereld moet worden gebracht: het graf is leeg! Hun eerste reactie was: vrees! Het is natuurlijk huiveringwekkend als midden in onze alledaagse realiteit de G'd van Israël, die zo hoog en ver leek maar toch zo nabij blijkt te zijn, Zich openbaart in zulke geweldige tekenen en woorden van een engel! Er was echter geen reden tot een angstige schrik en daarom was het eerste woord van de engel geruststellend: *'Weest gij niet bevreesd'*, Want de blijde boodschap die hij verkondigde, was echt het mooiste wat zij ooit hebben gehoord: hun geliefde Mashiach is opgestaan uit het graf! Vandaar dat hun tweede reactie een grote blijdschap was! Door te gehoorzamen aan de opdracht om heen te gaan en deze gebeurtenis te verkondigen kwam er weer een bemoediging, en ook een bevestiging en bekroning van hun blijdschap door de verschijning van de Opgestane Zelf. Wat een heerlijke ontmoeting moet dat geweest zijn! Als bewijs voor de opstanding hebben wij hier het getuigenis van de engel en van Yeshua zelf betreffende Zijn opstanding. Nu zouden wij kunnen denken, dat het misschien beter geweest zou zijn, als er een aantal gelovigen bij aanwezig waren geweest, die de steen door de engel hadden zien afwentelen, het dode lichaam hadden zien herleven, zoals de mensen La'azar [Lazarus] uit het graf zagen komen, want dan zou de zaak echt onbetwistbaar geweest zijn. Dat is wel zo, maar laat ons aan de oneindige Wijsheid van G'd de wet niet willen voorschrijven, die het zó beschikt heeft, dat de reeds genoemde getuigen Hem wel opgestaan zagen, maar Hem niet zagen opstaan. Zijn menswording in het sterfelijk lichaam was een verborgenheid, en ook Zijn opstanding in het verheerlijkte lichaam was een verborgenheid. Zalig zijn zij, die niet gezien hebben, en toch zullen geloven dat het echt zo gebeurd is. Yeshua heeft voldoende bewijzen gegeven van Zijn opstanding als bevestigd werden door de Schriften, en door het woord, dat Hij heeft gesproken! En toch waren er ook echte ooggetuigen van Zijn opstanding: de soldaten! Een nog betrouwbaarder bewijs voor de opstanding van Yeshua dan het getuigenis van Zijn volgelingen is immers de bekentenis van Zijn tegenstanders, die op wacht hadden gestaan! Er zijn twee dingen, die dit getuigenis versterken: zij waren inderdaad ooggetuigen en hebben zelf de heerlijkheid der opstanding gezien, die niemand anders gezien heeft, en zij waren vijanden, die daar juist geplaatst waren, om Zijn voorspelde opstanding te verhinderen! Het is dus interessant dat dit getuigenis uitgerekend werd afgelegd voor de overpriesters! Terwijl de vrouwen weg gingen, om de tijding aan de Talmidim te brengen, welke hun hart zou vervullen van blijdschap, gingen de soldaten diezelfde tijding brengen aan de overpriesters! Zij vertelden hun alles over de aardbeving, de nederdaling van de engel, het afwentelen van de steen, en het levend uitkomen van het lichaam van Yeshua uit het graf. Aldus werd het teken van Yona haNavi [Jona de profeet] tot de overpriesters gebracht met het helderste en onbetwistbare getuigenis. Wij kunnen ons wel

voorstellen welk een grievende vernedering dit voor hen was! Men zou toch eigenlijk hebben kunnen verwachten, dat zij nu in Yeshua zouden geloven en er berouw van zouden hebben, dat zij Hem ter dood gebracht hadden; maar zij volhardden in hun ongelooft, en zo zijn er nog steeds velen die het niet geloven tegen beter weten in. Maar laten wij nu naar het volgende ooggetuigenverslag kijken: *“En toen de Shabat voorbij was, kochten Miryam haMagdalit [Maria van Magdala] en Miryam [Maria] de moeder van Ya’aqov [Jakobus], en Sh’lomit [Salome] specerijen om Hem te gaan zalven. En zeer vroeg op de eerste dag der week gingen zij naar het graf, toen de zon opging. En zij zeiden tot elkander: Wie zal ons de steen afgewentelen van de ingang van het graf? En toen zij opzagen, aanschouwden zij, dat de steen afgewenteld was; want hij was zeer groot. En toen zij in het graf gegaan waren, zagen zij een jongeling zitten aan de rechterzijde, bekleed met een wit gewaad, en ontsteltenis beving haar. Hij zeide tot haar: Weest niet ontsteld. Yeshua zoekt gij, de Nazarener, de gekruisigde. Hij is opgewekt, Hij is hier niet; zie de plaats, waar zij Hem gelegd hadden. Maar gaat heen, zegt zijn Talmidim [discipelen] en Kefa [Petrus], dat Hij u voorgaat naar Galilea; daar zult gij Hem zien, gelijk Hij u gezegd heeft. En zij gingen naar buiten en vluchtten van het graf, want siddering en ontzetting hadden haar bevangen. En zij zeiden niemand iets, want zij waren bevreesd. Toen Hij des morgens vroeg op de eerste dag der week opgestaan was, verscheen Hij eerst aan Miryam haMagdalit, van wie Hij zeven boze geesten uitgedreven had. Zij ging heen en berichtte het hun, welke bij Hem geweest waren, die treurden en weenden. En toen zij hoorden, dat Hij leefde en door haar gezien was, geloofden zij het niet. Daarna verscheen Hij in een andere gedaante aan twee van hen op de weg, terwijl zij zich naar het land begaven. En ook die gingen heen om het aan de anderen te berichten. En ook die geloofden zij niet. Daarna verscheen Hij aan de elven zelf, terwijl zij aanlagen, en Hij verweet hun hun ongelooft en hardheid van hart, omdat zij hen niet geloofden die Hem aanschouwd hadden, nadat Hij opgewekt was.”* (Marcus 16:1-14). Lees nu het derde getuigenverslag: *“En op de Shabat rustten zij naar het gebod, maar op de eerste dag der week gingen zij reeds vroeg in de morgenstond met de specerijen, die zij gereedgemaakt hadden, naar het graf. Zij vonden de steen van het graf afgewenteld, en toen zij er ingegaan waren, vonden zij het lichaam van Yeshua haAdon niet. En het geschiedde, terwijl zij daarvoor in verlegenheid waren, dat, zie, twee mannen in een blinkend gewaad bij haar stonden. En toen zij zeer verschrikt werden en haar aangezicht ter aarde neigden, zeiden dezen tot haar: Wat zoekt gij de levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgewekt. Herinnert u, hoe Hij, toen Hij nog in Galilea was, tot u gesproken heeft, zeggend, dat de Zoon des mensen moest overgeleverd worden in de handen van zondige mensen en gekruisigd worden en ten derden dage opstaan. En zij herinnerden zich Zijn woorden, en teruggekeerd van het graf, boodschapten zij dit alles aan de elven en aan al de anderen. Dit waren dan Miryam haMagdalit [Maria van Magdala], Yochana [Johanna], en Miryam [Maria], de moeder van Ya’aqov [Jakobus]. En de anderen, die met haar waren, zeiden dit aan de Sh’lichim [apostelen]. En deze woorden schenen hun zotteklap en zij geloofden haar niet. Doch Kefa [Petrus] stond op en liep snel naar het graf. En toen hij zich bukde, zag hij alleen de windsels. En hij ging weg, bij zichzelf verbaasd over wat er mocht gebeurd zijn.”* (Lucas 24:1-12). Hierna volgt het bekende verhaal van de Emmaüsgangers dat ik omwille van de tijd oversla en ga vanaf vers 33 t/m 48 verder met de verschijningen van Yeshua: *“En zij stonden op en keerden terzelfder tijd terug naar Jeruzalem en zij vonden de elven en die bij hen waren, vergaderd, en dezen zeiden: De Heer is waarlijk opgewekt en is aan Shimon [Simon] verschenen. En zij verhaalden wat onderweg gebeurd was en hoe Hij door hen herkend was bij het breken van het brood. En terwijl zij hierover spraken, stond Hij zelf in hun midden; en zij werden ontzet en verschrikt en meenden een geest te aanschouwen. Doch Hij zeide tot hen: Waarom zijt gij ontsteld en waarom komen er overwegingen op in uw hart? Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het zelf ben; betast Mij en ziet, dat een geest geen vlees en beenderen heeft, zoals gij ziet, dat Ik heb. En bij dit woord toonde Hij hun zijn handen en voeten. En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden en zich verwonderden, zeide Hij tot hen: Hebt gij hier iets te eten? Zij reikten Hem een stuk van een gebakken vis toe. En Hij nam het en at het voor hun ogen. Hij zeide tot hen: Dit zijn Mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de Tora van Moshe [Mozes] en de profeten en de psalmen moet vervuld worden. Toen opende Hij hun verstand, zodat zij de Schriften begrepen. En Hij zeide tot hen: Aldus staat er geschreven, dat de Mashiach moest lijden en ten derden dage opstaan uit de doden, en dat in Zijn Naam moest gepredikt worden bekering tot vergeving der zonden aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem. Gij zijt getuigen van deze dingen.”* - Het vierde en laatste verslag is het meest

uitgebreide en levert dus ook nog meer details op: “En op de eerste dag der week ging Miryam haMagdalit [Maria van Magdala] vroeg, terwijl het nog donker was, naar het graf en zij zag de steen van het graf weggenomen. IJlings kwam zij dan bij Shimon Kefa [Simon Petrus] en bij de andere Talmid [discipel], die Yeshua liefhad, en zeide tot hen: Zij hebben de Heer weggenomen uit het graf en wij weten niet, waar zij Hem hebben neergelegd. Kefa ging op weg en ook de andere Talmid en zij begaven zich naar het graf; en die twee liepen samen snel voort; en de andere Talmid liep vooruit, sneller dan Kefa, en kwam het eerst aan het graf, en zich vooroverbuigende, zag hij de linnen windsels liggen; hij ging echter niet naar binnen. Shimon Kefa dan kwam ook, hem volgende, en hij ging het graf binnen en zag de windsels liggen, maar de zweetdoek, die op zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de windsels liggen, doch opgerold, terzijde op een andere plaats. Toen ging ook de andere Talmid, die het eerst aan het graf gekomen was, naar binnen, en hij zag het en geloofde; want zij kenden de Schrift nog niet, dat Hij uit de doden moest opstaan. De discipelen dan gingen weder naar huis. En Miryam stond buiten dicht bij het graf, wenende. Terwijl zij dan weende, boog zij zich voorover naar het graf, en zij zag twee engelen zitten, in witte klederen, een aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde, waar het lichaam van Yeshua gelegen had. En zij zeiden tot haar: Vrouw, waarom weent gij? Zij zeide tot hen: Om dat zij mijn Heer weggenomen hebben en ik weet niet, waar zij Hem neergelegd hebben. Na deze woorden keerde zij zich om en zag Yeshua Jezus staan, maar zij wist niet, dat het Yeshua was. Yeshua zeide tot haar: Vrouw, waarom weent gij? Wie zoekt gij? Zij meende, dat het de hovenier was, en zeide tot Hem: Heer, als gij Hem weggedragen hebt, zeg mij dan, waar gij Hem hebt neergelegd en ik zal Hem wegnemen. Yeshua zeide tot haar: Miryam! Zij keerde zich om en zeide tot Hem in het Hebreeuws: Rabuni, dat wil zeggen: mijn Meester! Yeshua zeide tot haar: Houd Mij niet vast, want Ik ben nog niet opgevaren naar de Vader; maar ga naar Mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn G'd en uw G'd. Miryam haMagdalit ging heen en boodschapte de Talmidim, dat zij de Heer had gezien en dat Hij haar dit gezegd had. Toen het dan avond was op die eerste dag der week en ter plaatse, waar de Talmidim zich bevonden, de deuren gesloten waren uit vrees voor de Judeërs, kwam Yeshua en stond in hun midden en zeide tot hen: Shalom! [Vrede zij u!] En na dit gezegd te hebben toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde. De Talmidim dan waren verblijd, toen zij de Heer zagen. Yeshua dan zeide nogmaals tot hen: Shalom! [Vrede zij u!] Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u. En na dit gezegd te hebben, blies Hij op hen en zeide tot hen: Ontvangt Ruach haQodesh [de Heilige Geest]. Wie gij hun zonden kwijtscheldt, die zijn ze kwijtgescholden; wie gij ze toerekent, die zijn ze toegerekend. En Tomas, een der twaalven, genaamd Didymus, was niet met hen, toen Yeshua daar kwam. De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben de Heer gezien! Maar hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagels en mijn vinger niet steek in de plaats der nagels en mijn hand niet steek in Zijn zijde, zal ik geenszins geloven. En na acht dagen waren Zijn Talmidim weer in het huis en Tomas met hen. Yeshua kwam, terwijl de deuren gesloten waren, en Hij stond in hun midden en zeide: Shalom! [Vrede zij u!] Daarna zeide Hij tot Tomas: Breng uw vinger hier en zie Mijn handen en breng uw hand en steek die in Mijn zijde, en wees niet ongelovig, maar gelovig. Tomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Heer en mijn G'd! Yeshua zeide tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij die niet gezien hebben en toch geloven. Yeshua heeft nog wel vele andere tekenen voor de ogen Zijner Talmidim gedaan, die niet beschreven zijn in dit boek, maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Yeshua is de Mashiach, de Zoon van G'd, en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn naam.” (יוחנן Yochanan [Johannes] 20:1-31). De op het eerste gezicht tegenstrijdige verhalen over de opstanding van Yeshua worden door critici maar al te graag aangegrepen om te bewijzen dat Zijn kruisdood en ook de opstanding nooit zouden hebben plaats gevonden. Zij vinden dat de getuigenissen dermate van elkaar verschillen dat het waarheidsgehalte daarvan bijzonder klein zou zijn. Ik durf het tegendeel te beweren: Als je de opstandingsverhalen van de vier evangelisten objectief bekijkt, naast elkaar legt en met elkaar vergelijkt, dan bemerk je juist dat het werkelijk zeer realistische ooggetuigenverslagen zijn. Niet alles is mooi aan elkaar gepast, bijna wanordelijk en ogenschijnlijk tegenstrijdig, maar juist daarom zo betrouwbaar, zo echt! Als de schrijvers dit verhaal hadden verzonnen, dan zouden ze er namelijk een prachtig sluitend geheel van gemaakt hebben, of niet soms? Juist het feit dat het op het eerste gezicht tegenstrijdige verslagen lijken, maken ze zo betrouwbaar, want dat zie je namelijk ook op CNN en in de pers bij de ooggetuigenverslagen van rampen en aanslagen zoals die van 11 september, want elke ooggetuige verteld zijn eigen persoonlijke ervaring, dat

wat hij op dat moment heeft gezien, gehoord en indruk op hem heeft gemaakt! En dat is bij iedereen anders. Na het instorten van de Twin Towers kwamen alle kranten en zenders met verschillende, tegenstrijdige verslagen en cijfers van slachtoffers, maar dat deed niets af aan het feit dat het echt wel gebeurd is.

Joodse geloofservaring

De opstanding van Yeshua is eigenlijk een puur Joodse aangelegenheid, want het Jodendom kende individuele gevallen van opstanding reeds lang vóór die tijd en bovendien maakte תחיית המתים Techiat haMetim [de herleving der doden] reeds toen al deel uit van het Joodse geloof. Sterker nog: de opstanding van Yeshua kan **uitsluitend** vanuit Joodse bronnen worden aangetoond! Per slot van rekening is Hij na Zijn verrijzenis uit het graf alleen maar aan Joden verschenen, wat ook Sha'ul haShaliach [de apostel Paulus] later bevestigde: *“Want voor alle dingen heb ik u overgegeven, hetgeen ik zelf ontvangen heb: De Mashiach is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en **ten derden dage** opgewekt, naar de Schriften, en Hij is verschenen aan Keifa [Petrus], daarna aan de twaalven. Vervolgens is Hij verschenen aan meer dan **vijfhonderd** broeders tegelijk, van wie het merendeel thans nog in leven is, doch sommigen zijn ontslapen. Vervolgens is Hij verschenen aan Ya'aqov [Jacobus] en daarna aan al de Sh'lichim [apostelen]; maar het allerlaatst is Hij ook aan mij verschenen, als aan een ontijdig geborene.”* (1 Korinthiërs 15:3-8). En dan had hij het nog niet eens over de vrouwen, aan wie Yeshua verschenen is, en ook niet over de Emmaüsgangers. Dat de opstanding van Yeshua vóór alles en in hoofdzaak een puur Joodse geloofservaring was, blijkt uit het felle pleidooi van Sha'ul tegenover de Griekse gelovigen in Korinthe, die dit maar niet konden bevatten: *“Indien nu van Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe komen sommigen onder u ertoe te zeggen, dat er geen opstanding der doden is? Indien er geen opstanding der doden is, dan is ook Christus niet opgewekt. En indien Christus niet is opgewekt, dan is immers onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof. Dan blijken wij ook valse getuigen van G'd te zijn, want dan hebben wij tegen G'd in getuigd, dat Hij de Christus opgewekt heeft, die Hij toch niet heeft opgewekt, indien er geen doden opgewekt worden. Immers, indien er geen doden opgewekt worden, dan is Christus ook niet opgewekt; en indien Christus niet is opgewekt, dan is uw geloof zonder vrucht, dan zijt gij nog in uw zonden. Dan zijn ook zij, die in Christus ontslapen zijn, verloren. Indien wij alleen voor dit leven onze hoop op Christus gebouwd hebben, zijn wij de beklagenswaardigste van alle mensen. Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen, die ontslapen zijn. Want, dewijl de dood er is door een mens, is ook de opstanding der doden door een mens. Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. Maar ieder in zijn eigen rangorde: Christus als eersteling, vervolgens die van Christus zijn bij zijn komst; daarna het einde, wanneer Hij het koningschap aan G'd de Vader overdraagt, wanneer Hij alle heerschappij, alle macht en kracht onttroond zal hebben. Want Hij moet als koning heersen, totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten gelegd heeft. De laatste vijand, die onttroond wordt, is de dood, want alles heeft Hij aan zijn voeten onderworpen.”* (1 Korinthiërs 15:12-27). Sha'ul zegt hier dus tegen de niet alleen Grieks sprekende maar helaas ook nog Grieks denkende Korinthiërs, dat hun geloof zonder inhoud is als zij de lichamelijke opstanding, die voor gelovige Joden vanzelfsprekend is, niet kunnen of willen geloven en aanvaarden.

Het teken van Jona

Van Joodse zijde daarentegen wordt door critici het “teken van Yona” aangehaald om daarmee aan te tonen dat het christelijke dogma van de Goede Vrijdag als sterfdag van de Messias en Paaszondag als dag van Zijn opstanding niet kan kloppen. Wat bedoelen zij hiermee? Wat is eigenlijk het teken van Yona? Laten wij eens kijken wat wij in de Evangelieën hierover kunnen vinden: *“Toen antwoordden Hem enige der schriftgeleerden en Farizeeën en zeiden: Rabbi, wij zouden wel een teken van U willen zien. Maar Hij antwoordde hun en zeide: Een boos en overspelig geslacht verlangt een teken, maar het zal geen teken ontvangen dan het teken van Yona, de profeet. Want gelijk Yona drie dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal de Zoon des mensen in het hart der aarde zijn, drie dagen en drie nachten!”*
Surinaams: *“Son fu den leriman fu Wét nanga Farisiman piki En, den taki: Rabbi, wi angri fu Yu sori wi wan marki. Ma En piki den, A taki: Na ogri suta speli de suku wan marki, ma den no sa kisi wan tra marki, boiti di fu profeti Yona. Bika so leki Yona ben tan dri dei nanga dri neti na ini*

a fisi bere, so srfefi Sumapikin sa tan dri dei nanga dri neti na ondro gron!” **Hindoestaans:** “*Tab ekát dharam ke parhal ádmi aur Farisi log Yeshua se bolis: Rabbi ji, hamlog mángila ek acambho kám dekke. Baki u bolis: Tulog kharáb báte aur Parmeswar ke chor deile hai. Aur tulog mánge hai ki Ham barka kám dekhái. Baki Ham tulogke kháli Parmeswar ke sanesia Yona ke yád karwáila. Jaun ose bhail raha, u acambho kám hai, aur Ham tulogke ek dusar barka kám na dekháb. Jaise Yona tin rát aur din ek barka machari ke pet me raha, oisane insán ke Beta tin roj maral manai log ke bic me dharti ke gahirái me rahi!”* **Javaans:** “*Ing waktu kuwi ènèng guru Kitab lan wong Farisi siji-loro sing ngomong marang Gusti Yeshua: Rabbi, awaké déwé kepéngin weruh tandané sangka Kowé. Nanging Gusti Yeshua semaur: Pantyèn ala tenan lan gedé tenan dosané wong jaman saiki. Pada njaluk tanda pangwasa, nanging ora bakal nampa tanda, kejaba tandané nabi Yona. Kaya enggoné nabi Yona nang wetengé iwak telung dina telung wengi, mengkono uga Anaké Manungsa bakal nang kubur telung dina telung wengi!”* (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 12:38-40). Zoals reeds gezegd: de Grieken zijn filosofisch ingesteld, maar de joden willen tekenen. Yeshua geeft hen het teken van Yona. Hij weigert hun een ander teken te geven, dan Hij hun reeds gegeven had! In vers 40 verklaart Hij dit nader: Gelijk Yona drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, en toen gezond en wel er uit kwam, aldus zal Yeshua even lang in het graf zijn, en dan weer opstaan. En toch is er een groot verschil tussen beiden, want Yona was gedurende drie dagen en drie nachten een gevangene om zijn eigene zonden, maar even lang was Yeshua een Gevangene om onze zonden. Maar waar het hier in het kader van deze studie om gaat is het getal van drie dagen en drie nachten!

Goede Vrijdag

Een vraag die om deze reden namelijk velen bezighoudt is hoe het dan zit met de Goede Vrijdag als sterfdag van Yeshua. Een eenvoudig rekensommetje geeft aan dat het niet kán kloppen. Yeshua zelf heeft reeds van tevoren diverse keren bekend gemaakt hoeveel dagen tussen Zijn dood en Zijn opstanding zouden liggen. Ik zal er enkele van deze teksten noemen: “*Van toen aan begon Yeshua haMashiach zijn Talmidim [discipelen] te tonen, dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel lijden van de zijde der oudsten en overpriesters en schriftgeleerden en gedood worden en **ten derden dage** opgewekt worden.*” (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 16:21). – “*En zij zullen Hem ter dood brengen en **ten derden dage** zal Hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd*” (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 17:23). – “*En zij zullen Hem overleveren aan de heidenen om Hem te bespotten en te geselen en te kruisigen, en **ten derden dage** zal Hij opgewekt worden.*” (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 20:19). – “*En Hij begon hen te leren, dat de Zoon des mensen veel moest lijden en verworpen worden door de oudsten en de overpriesters en de schriftgeleerden en gedood worden en **na drie dagen** opstaan.*” (Marcus 8:31). – “*En zij zullen Hem bespotten en Hem bespuwen en Hem geselen en doden, en **na drie dagen** zal Hij opstaan.*” (Marcus 10:34). – “*De Zoon des mensen moet veel lijden en verworpen worden door de oudsten en overpriesters en schriftgeleerden en gedood worden en **ten derden dage** worden opgewekt.*” (Lucas 9:22). – “*En zij zullen Hem geselen en doden, en **ten derden dage** zal Hij opstaan.*” (Lucas 18:33). – “*En Hij zeide tot hen: Aldus staat er geschreven, dat de Mashiach moest lijden en **ten derden dage** opstaan uit de doden.*” (Lucas 24:46). - Volgens al deze evangeliën is Yeshua ten **derden** dage opgestaan uit de dood. Als Hij op vrijdag gestorven zou zijn om drie uur in de namiddag, zoals reeds eeuwenlang in alle christelijke kerken wordt geleerd, dan zou Hij maar twéé nachten en slechts één hele dag in het graf hebben gelegen, want op vrijdagavond begint de nieuwe dag reeds om zes uur volgens de Joodse en Bijbelse tijdrekening. De beschreven opstanding op zondagochtend zou dan logischerwijze ten **tweeden** dage plaats hebben gevonden, wat duidelijk in strijd is met zowel de evangeliën alsook met de profetieën. Het is zo overduidelijk dat dit niet kan, en toch week de christelijke Kerk in vrijwel al haar denominaties van katholiek via protestants naar evangelisch toe geen duimbreed af van het dogma van de Goede Vrijdag! Hoe kan dat nou? Kunnen ze allemaal niet tot drie tellen? Men beroept zich op het feit, dat op dezelfde avond na het sterven van Yeshua de Shabat zou beginnen en men weet (of denkt te weten), dat **elke** Shabat op vrijdagavond begint. Dus gaat men er automatisch van uit, dat het ook op een vrijdag gebeurd moet zijn. En zo is de dwaling van de Goede Vrijdag de wereld in gekomen. Het getuigt ten overvloede het gebrek aan kennis van de door Yeshua zelf gepraktiseerde Joodse rituelen en

gebruiken. Yochanan [Johannes] maakt immers niet voor niets melding van het feit dat de Shabat, die op de kruisiging van Yeshua volgde, **groot** was: *“De Joden dan, daar het Voorbereiding was en de lichamen niet op Shabat aan het kruis mochten blijven (want de dag van die Shabat was groot) vroegen Pilatus, dat hun benen gebroken en zij weggenomen zouden worden”*. (יִרְחַן Yochanan [Johannes] 19:31). Wat wordt ermee bedoeld, dat de Shabat **groot** was? Over welke dag hebben wij het eigenlijk? Kijk, Yeshua is gestorven op 14 Nisan. De dag, die drie uur later zou beginnen, is dus 15 Nisan, de dag van de ongezuurde broden: Yom haMatzot, en tevens de eerste van het zeven dagen durende feest. In וַיִּקְרָא Vayiq'ra [Leviticus] 23:7 lezen we dat op die dag niet gewerkt mag worden en er een heilige samenkomst moet worden gehouden. Hetzelfde geldt overigens ook voor 21 Nisan: *“En op de vijftiende dag van deze maand is het feest der ongezuurde broden voor de Eeuwige, zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten. Op de eerste dag zult gij een heilige samenkomst hebben; dan zult gij generlei slaafse arbeid verrichten. Gij zult de Eeuwige een vuuroffer brengen gedurende zeven dagen; op de zevende dag zal er een heilige samenkomst zijn; generlei slaafse arbeid zult gij verrichten”*. De eerste en zevende dag van Chag haMatzot [het feest der ongezuurde broden], dat ten onrechte Pesach wordt genoemd, zijn dus als het ware extra ingelaste Shabatot [meervoud van Shabat]. De dag na de kruisiging was dus zo een extra Shabat, die dan wordt gevolgd door de gewone Shabat. Het was dus geen vrijdag maar donderdag. Dat met de toevoeging ‘groot’ wordt aangegeven, dat het hier niet om een ‘gewone’ Shabat ging, maar om een feestdag, komt in de Engelse King Jamesvertaling van יִרְחַן Yochanan [Johannes] 19:31 heel duidelijk naar voren: *“...for that Sabbath day was a high day”*. A high day - een hoogtijdag dus! De Duitse Keplervertaling zegt het zelfs nog duidelijker: *“...weil jener Sabbat ein hohes Fest war”*. Ein hohes Fest - een hoge feestdag, dus niet de gewone Shabat, die op vrijdagavond begint! In יִרְחַן Yochanan [Johannes] 19:14 lezen we over de sterfdag van Yeshua: *“En het was Voorbereiding voor het Pesach”*. Hier wordt duidelijk gezegd dat Pesach, dat volgens de rabbijnse opvattingen op de 15^e Nisan gevierd wordt, de volgende dag zou beginnen: de extra ingelaste Shabat dus en niet de gewone die een dag later was! Dit wordt zelfs ook door de Talmud bevestigd: *“Aan de vooravond van Pesach is Yeshua haNotzri gehangen...”* (Babylonische Talmud, traktaat over het Sanhedrin V, 2:43a).

Behoudenis door geloof in opstanding

In Romeinen 4:25 schrijft Sha'ul, dat wij ons geloof moeten vestigen *“op Hem, die Yeshua Adoneinu uit de doden opgewekt heeft, die is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging! Wi musu bribi na En, disi ben wiki Yeshua, wi Masra, baka na ini dede; disi Gado ben gi abra fu wi sondu ede, én fu wi gerechtigheid ede A ben wiki En baka!”* Met deze woorden wil Sha'ul ons duidelijk maken, dat de rechtvaardiging van de zondaar afhankelijk is van de opstanding van Yeshua uit de doden. Als Yeshua nooit aan het kruis was gestorven om de straf voor onze zonden op Zich te nemen, of als Hij in het graf was gebleven en niet was opgestaan, dan zou G'ds belofte van verlossing en eeuwig leven nooit vervuld kunnen zijn. Alleen de kruisdood en de opstanding van Yeshua, door het geloof en niet door keiharde bewijzen aangenomen en beleden, kan de zondaar vergeving en het eeuwige leven bieden. Wij moeten ervan doordrongen zijn dat het geloof in zowel het lijden en het sterven van de Mashiach alsook Zijn opstanding absoluut noodzakelijk zijn voor onze verlossing, want er kan logischerwijs geen verlossing zijn voor degenen die niet in de dood en de opstanding van Yeshua geloven! Wij moeten daarom met ons hart en niet alleen vanuit ons verstand geloven dat de Eeuwige Zijn Zoon Yeshua heeft opgewekt uit de doden! Maar als wij dit echt met heel ons hart geloven, dan moeten wij ook daarvan naar onze medemensen toe getuigen en Yeshua haMashiach openlijk en vol overtuiging als opgestane Heer belijden: *“Want indien gij met uw mond belijdt, dat Yeshua Heer is, en met uw hart gelooft, dat G'd Hem uit de doden heeft opgewekt, zult gij behouden worden! - Bikasi efu yu kan taki nanga yu mofo taki, Yeshua de Masra, én efu yu de bribi na ini yu ati taki, Gado ben wiki En baka na ini dede, dan yu sili sa feni bun! - Jab tu ápan muh se bolihe ki: Yeshua Prabhu hai, aur ápan dil me biswás karihe ki Parmeswar oke ji utháis hai, tab tu bac jaihe! - Dadiné para sedulur, nèk kowé ngakoni karo lambému nèk Yeshua kuwi Gusti lan kowé pretyaya ing atimu nèk Gusti Elohim wis nangèké Gusti Yeshua sangka pati, kowé mesti bakal slamet.”* (Romeinen 10:9). *“Want indien wij geloven, dat Yeshua gestorven en opgestaan is, zal G'd ook zo hen, die ontslapen zijn, door*

Yeshua wederbrengen met Hem! - Bikasi so leki wi de bribi taki, Yeshua ben dede, én A opo baka tu, so srefi Gado sa tyari den sma kon baka tu nanga Yeshua, disi ben go sribi nanga bribi na En! - Baki hamlog biswás karila ki Yeshua marke ji uthal hai. Ohi se hamlog bhi jánila ki Parmeswar ápan maral biswási logan ke Yeshua ke dwára aur okar sanghe láí deiga! - Awaké déwé pada pretyaya nèk Gusti Yeshua wis mati lan tangi menèh sangka pati? Semono uga awaké déwé ngerti nèk wong kabèh sing pretyaya marang Gusti Yeshua, nanging sing saiki wis mati, mbésuk bakal ditangèkké karo Gusti Elohim, supaya bisa dadi siji karo Gusti Yeshua.” (1 Thessalonicenzen 4:14).

Werner Stauder